

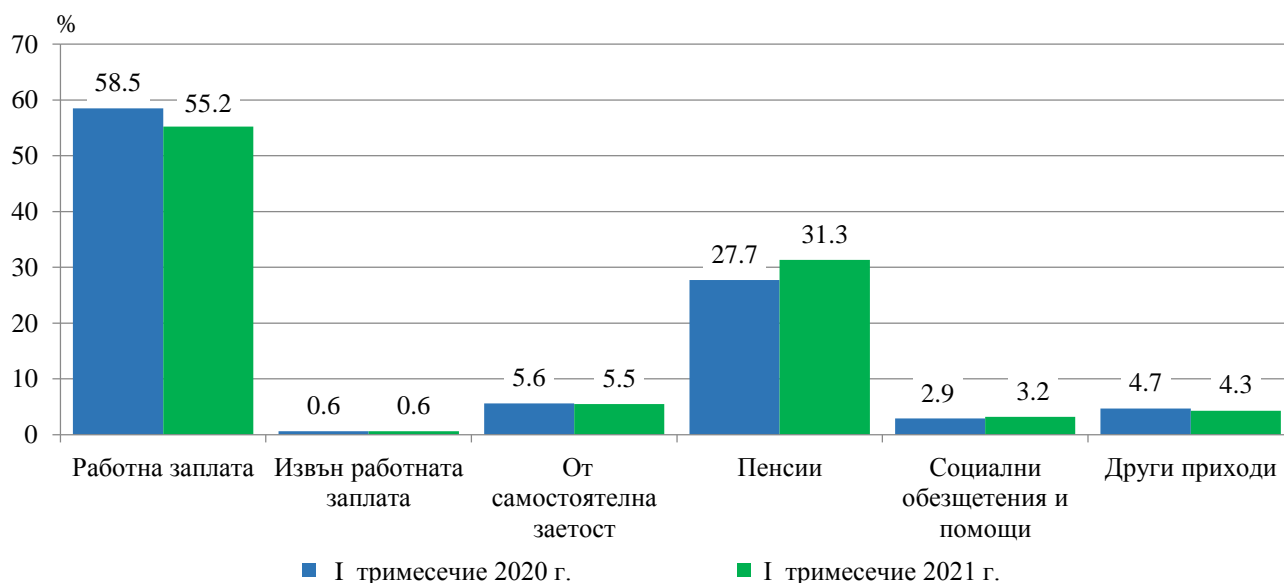
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВАТА ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2021 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2021 г. е 1 830 лв. и нараства с 6.9% спрямо същото тримесечие на 2020 година.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (55.2%), следван от доходите от пенсии (31.3%) и от самостоятелна заетост (5.5%). Спрямо първото тримесечие на 2020 г. относителният дял на дохода от работна заплата намалява с 3.3 процентни пункта, а доходите от пенсии се увеличават с 3.6 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през първото тримесечие на 2020 и 2021 година

В номинално изражение през първото тримесечие на 2021 г. в сравнение със същото тримесечие на 2020 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Доходът от **работна заплата** нараства от 1002 на 1011 лв. (с 0.9%).
- Доходът от **самостоятелна заетост** нараства от 96 на 100 лв. (с 3.9%).
- Доходите от **пенсии** се увеличават от 473 на 574 лв. (с 21.2%).
- Доходите от **социални обезщетения и помощи** нарастват от 50 на 57 лв. (с 15.0%).

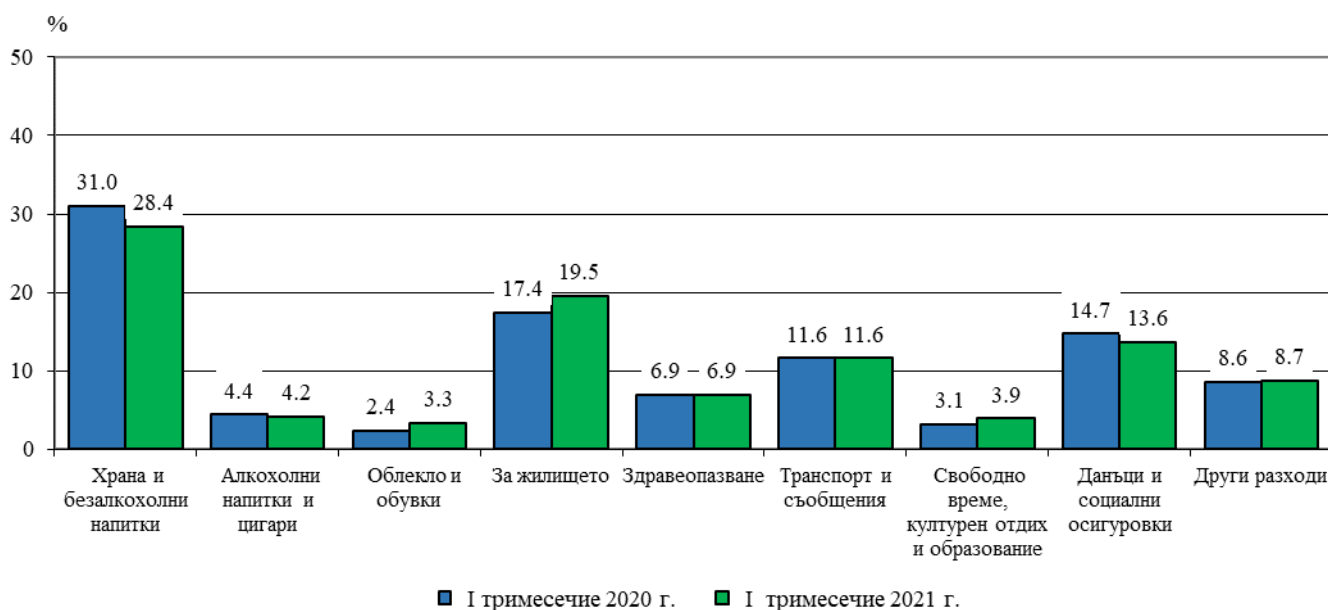
През първото тримесечие на 2021 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 99.5%, а дялът на дохода от натура - 0.5%.

Разходи на домакинствата

Общият разход средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2021 г. е 1 607 лв. и се увеличава с 8.2% спрямо същото тримесечие на 2020 година.

В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна и безалкохолни напитки (28.4%), следвани от разходите за жилище (19.5%), данъци и социални осигуровки (13.6%) и транспорт и съобщения (11.6%).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през първото тримесечие на 2020 и 2021 година

Спрямо първото тримесечие на 2020 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки намалява с 2.6 процентни пункта. Делът на разходите за жилище се увеличава с 2.1 процентни пункта, делът на разходите за облекло и обувки - с 0.9 процентни пункта, а делът на разходите, свързани със свободно време, културен отдих и образование - с 0.8 процентни пункта.

Като абсолютни стойности през първото тримесечие на 2021 г. в сравнение със същото тримесечие на 2020 г. средно на лице от домакинство разходите по видове се променят, както следва:

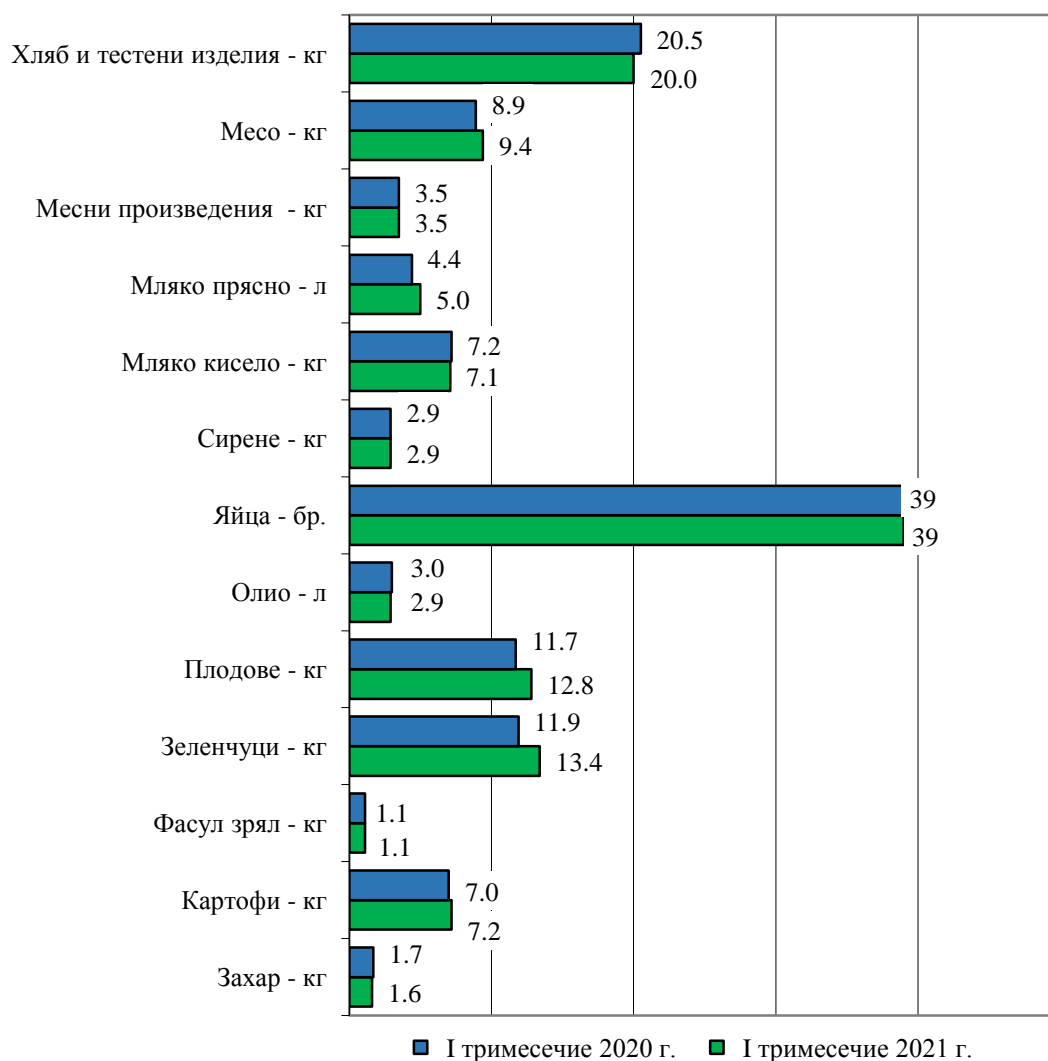
- Разходите за **храна и безалкохолни напитки** намаляват от 461 на 456 лв. (с 1.1%).
- Разходите за **алкохолни напитки и цигари** нарастват от 65 на 67 лв. (с 2.6%).
- Разходите за **облекло и обувки** нарастват от 35 на 53 лв. (с 52.1%).
- Разходите за **жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома)** се увеличават от 258 на 313 лв. (с 21.2%).
- Разходите за **здравеопазване** нарастват от 102 на 111 лв. (с 9.3%).
- Разходите за **транспорт и съобщения** нарастват от 172 на 186 лв. (с 8.3%).
- Разходите за **свободно време, културен отдих и образование** се увеличават от 47 на 63 лв. (с 34.6%).
- Разходите за **данъци и социални осигуровки** остават без промяна - 218 лева.

Потребление на домакинствата

През първото тримесечие на 2021 г. **потреблението на основни хранителни продукти** средно на лице от домакинство се променя в сравнение със същото тримесечие на 2020 г., както следва:

- Увеличава се потреблението на: плодове - от 11.7 на 12.8 кг, зеленчуци - от 11.9 на 13.4 кг, месо - от 8.9 на 9.4 кг, прясно мляко - от 4.4 на 5.0 л, картофи - от 7.0 на 7.2 килограма.
- Намалява потреблението на: хляб и тестени изделия - от 20.5 на 20.0 кг, захар - от 1.7 на 1.6 кг, кисело мляко - от 7.2 на 7.1 кг, олио - от 3.0 на 2.9 литра.
- Без промяна остава потреблението на месни произведения, сирене, яйца и зрял фасул.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2020 и 2021 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от 3 060 домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в Информационната система ИНФОСТАТ.

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи през
първото тримесечие на 2020 и 2021 година

Източници	Първо тримесечие 2020			Първо тримесечие 2021		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	3675.77	1711.90	100.0	3920.09	1829.87
<i>Брутен общ доход</i>	96.8	3557.42	1656.78	96.9	3800.10	1773.86
Работна заплата	58.5	2151.23	1001.88	55.2	2165.62	1010.89
Извън работната заплата	0.6	22.44	10.45	0.6	22.15	10.34
От самостоятелна заетост	5.6	206.53	96.19	5.5	214.07	99.92
От собственост	0.4	14.80	6.89	0.3	11.64	5.43
Пенсии	27.7	1016.51	473.41	31.3	1228.88	573.63
Обезщетения за безработни	0.3	10.69	4.98	0.7	25.50	11.90
Семейни добавки за деца	1.2	43.90	20.45	1.2	47.35	22.10
Други социални помощи	1.4	52.26	24.34	1.3	49.80	23.25
Регулярни трансфери от други домакинства	1.1	39.06	18.19	0.9	35.10	16.38
<i>Приходи от продажби</i>	<i>0.1</i>	<i>3.91</i>	<i>1.82</i>	<i>0.1</i>	<i>3.52</i>	<i>1.65</i>
<i>Други приходи</i>	<i>3.1</i>	<i>114.44</i>	<i>53.30</i>	<i>3.0</i>	<i>116.47</i>	<i>54.37</i>
Изтеглени спестявания	x	73.03	34.01	x	86.93	40.58
Заеми и кредити	x	26.85	12.50	x	7.45	3.48

Общ разход на домакинствата по групи разходи през
първото тримесечие на 2020 и 2021 година

Източници	Първо тримесечие 2020			Първо тримесечие 2021		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	3190.19	1485.76	100.0	3442.97	1607.15
<i>Потребителски общ разход</i>	81.0	2583.84	1203.36	82.2	2830.40	1321.21
Храна и безалкохолни напитки	31.0	990.12	461.13	28.4	977.05	456.08
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.4	140.36	65.37	4.2	143.68	67.07
Облекло и обувки	2.4	75.00	34.93	3.3	113.83	53.14
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.8	440.77	205.28	14.8	508.13	237.19
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.6	113.60	52.91	4.7	162.39	75.80
Здравеопазване	6.9	218.92	101.96	6.9	238.78	111.46
Транспорт	6.9	219.13	102.05	6.8	234.21	109.33
Съобщения	4.7	149.81	69.77	4.8	164.28	76.68
Свободно време, културен отдих и образование	3.1	100.35	46.73	3.9	134.80	62.92
Разнообразни стоки и услуги	4.3	135.79	63.24	4.5	153.24	71.53
<i>Данъци</i>	6.2	199.36	92.85	6.1	208.59	97.37
<i>Социални осигуровки</i>	8.5	270.22	125.85	7.5	258.60	120.71
<i>Регулярни трансфери към други домакинства</i>	1.2	37.53	17.48	0.9	32.60	15.22
<i>Други разходи</i>	3.1	99.24	46.22	3.3	112.78	52.64
Влог	x	260.76	121.44	x	307.49	143.54
Изплатен дълг и даден заем	x	70.17	32.68	x	74.01	34.55